

1. 9. 2023

ID: 116841

Insolvenční správce

Ustanovení § 31 odst. 1 insolvenčního zákona je nutno vykládat tak, že návrh na odvolání insolvenčního správce z funkce může podat (jen) dotčený insolvenční správce a věřitelský orgán, tedy schůze věřitelů (§ 46 a násl. insolvenčního zákona), věřitelský výbor (§ 56 a násl. insolvenčního zákona) anebo zástupce věřitelů (§ 68 insolvenčního zákona), nikoli věřitel, který není zástupcem věřitelů, a to bez ohledu na to, zda je věřitelem zajištěným či nezajištěným. Návrh podaný jinou osobou insolvenční soud odmítne.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 NSČR 48/2021-B-1036 ze dne 31.5.2023)

Nejvyšší soud rozhodl v insolvenční věci dlužníka Mladá fronta a. s., se sídlem v P., zastoupeného opatrovníkem JUDr. Ing. Š.P., Ph.D., LL.M., advokátem, se sídlem v P., vedené u Krajského soudu v Českých Budějovicích pod sp. zn. KSCB 41 INS XY, o odvolání insolvenční správkyň z funkce, o dovolání věřitele PAD GROUP a. s., se sídlem v P., zastoupeného JUDr. Ing. J.V., advokátem, se sídlem v P., a věřitelského výboru, zastoupeného Mgr. P.H., advokátem, se sídlem v B., proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. března 2021, č. j. KSCB 41 INS XY, 4 VSPH XY-B-699, tak, že dovolání věřitelského výboru proti té části usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. března 2021, č. j. KSCB 41 INS XY, 4 VSPH XY, již byl zamítnut návrh věřitelského výboru na odvolání Mgr. Ing. Petry Hýskové z funkce insolvenční správkyň, se odmítá. Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 15. března 2021, č. j. KSCB 41 INS XY, 4 VSPH XY, se v té části, již byl zamítnut návrh věřitele PAD GROUP a. s. na odvolání Mgr. Ing. Petry Hýskové z funkce insolvenční správkyň, mění tak, že usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 2. února 2021, č. j. KSCB 41 INS XY-B-618, se v bodě II. výroku potvrzuje.

Z odůvodnění:

1. Usnesením ze dne 2. února 2021, č. j. KSCB 41 INS XY-B-618, Krajský soud v Českých Budějovicích (dále jen „insolvenční soud“) rozhodl, že insolvenční správkyň Mgr. Ing. Petra Hýsková (dále jen „P. H.“) není vyloučena z insolvenčního řízení vedeného pod sp. zn. KSCB 41 INS XY (bod I. výroku), odmítl návrhy věřitele PAD GROUP a. s. (dále jen „věřitel PG“) ze dne 7. července 2020 a 17. prosince 2020 na odvolání P. H. z funkce insolvenční správkyň (bod II. výroku) a odmítl návrh věřitelského výboru na odvolání P. H. z funkce insolvenční správkyň ze dne 14. prosince 2020 v části, jež představuje námitku podjatosti správkyň, a zamítl v části, jež je návrhem na odvolání správkyň z funkce z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení jejich povinností (bod III. výroku).

2. K odvolání věřitele PG a věřitelského výboru Vrchní soud v Praze ve výroku označeným usnesením změnil usnesení insolvenčního soudu tak, že návrhy věřitele PG a věřitelského výboru na odvolání P. H. z funkce insolvenční správkyň zamítl.

3. Odvolací soud na rozdíl od insolvenčního soudu vyhodnotil podání věřitele PG ze dne 17. prosince 2020 jako návrh na odvolání insolvenční správkyň z funkce dle § 31 odst. 1 zákona [182/2006 Sb.](#), o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), založený na námitce podjatosti; proto bod I.

výroku usnesení insolvenčního soudu označil za nadbytečný. Nesouhlasil též s názorem insolvenčního soudu o opožděnosti návrhu věřitelského výboru, s tím, že insolvenční zákon nestanoví žádnou lhůtu pro podání návrhu na odvolání insolvenčního správce z funkce.

4. Dále odvolací soud zdůraznil, že podle § 31 odst. 1 insolvenčního zákona je oprávněn k podání návrhu na odvolání insolvenčního správce z funkce dotčený insolvenční správce a věřitelský výbor. Věřitel PG není členem věřitelského výboru a jeho návrh „bylo na místě bez dalšího zamítnout již jen z toho důvodu, že byl podán osobou k tomu neoprávněnou“.

5. Návrh věřitelského výboru odvolací soud posoudil jako nedůvodný. Konstatoval, že důvod pochybovat o nepodjatosti insolvenční správkyně nezakládá polemika o jejích schůzkách s S. ve Velké Británii, když k tomuto jednání mělo dojít před více jak pěti lety, a to v rámci insolvenčního řízení jiného dlužníka (HEAVY MACHINERY SERVICES a. s.). Odvolací soud se ztotožnil se závěrem insolvenčního soudu, podle něhož k tvrzením o údajné žádosti insolvenční správkyně o úplatek nebyly předloženy žádné důkazy. Ani prohlášení třetích osob v tisku (nepodložená dalšími důkazy) samy o sobě nezakládají důvodné pochybnosti o nepodjatosti insolvenční správkyně. Závěrem odvolací soud uvedl, že další věřitelským výborem uplatněné výhrady vůči odbornému výkonu funkce insolvenční správkyně posuzuje insolvenční soud k návrhu na zproštění insolvenčního správce funkce, nikoliv k návrhu na jeho odvolání podle § 31 odst. 1 insolvenčního zákona.

6. Proti usnesení odvolacího soudu podali věřitel PG a věřitelský výbor dovolání, jež jsou co do jejich obsahu takřka shodná. Přípustnost dovolání vymezují ve smyslu § 237 zákona 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Dovolatelé namítají, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a navrhují, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu změnil tak, že P. H. se odvolává z funkce insolvenční správkyně dlužníka.

7. Dovolatelé polemizují se závěrem odvolacího soudu, jenž v dané věci neshledal důvody pochybovat o nepodjatosti insolvenční správkyně. Snáší argumenty ve prospěch názoru, že odvolací soud se při aplikaci a výkladu § 24 odst. 1 insolvenčního zákona odchýlil od blíže označené judikatury Nejvyššího soudu i Ústavního soudu. Tvrdí, že důvod pochybovat o nepodjatosti insolvenční správkyně byl (a je) dán. Namítají rovněž, že rozhodnutí odvolacího soudu je nepřezkoumatelné a je v extrémním nesouladu se skutkovými zjištěními.

8. Pro dovolací řízení je rozhodné aktuální znění občanského soudního řádu.

9. Nejvyšší soud se nejprve zabýval přípustností dovolání. Pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání podle § 237 o. s. ř., vypočtených v § 238 o. s. ř. Zbývá tedy určit, zda dovolateli předestřená problematika odpovídá zbývajícím (v § 237 o. s. ř. uvedeným) kritériím zakládajícím přípustnost dovolání v této věci.

10. K dovolání věřitelského výboru.

11. Na tomto místě Nejvyšší soud uvádí, že nepřehlédl vyjádření k dovolání ze dne 26. května 2021, v němž člen věřitelského výboru Bazcom, a. s. zdůrazňuje, že dovolání lze považovat za podání učiněné pouze věřiteli Crane Constancy Investments SE (dále jen „CCI“) a Lion Sport s. r. o., když věřitelský výbor návrh dovolání neschválil, věc neprojednal a nehlasoval o ní. Sám pokládá dovolání za procesně i obsahově nesmyslné. Potud Nejvyšší soud nemá pochybnosti o tom, že podání ze dne 25. května 2021, nadepsané jako dovolání věřitelského výboru (jehož tehdejší členové jsou v záhlaví řádně označeni), je dovoláním podaným věřitelským výborem. Tento procesní úkon učinil CCI coby

předseda věřitelského výboru (který je osobou oprávněnou jednat za věřitelský výbor).

12. Dovolání věřitelského výboru Nejvyšší soud odmítl podle ustanovení § 243c odst. 1 a 2 o. s. ř. Učinil tak proto, že oproti mínění dovolatele je zpochybněné právní posouzení věci odvolacím soudem v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu.

13. Jde především o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. června 2014, sen. zn. 29 NSČR 107/2013, uveřejněné pod číslem 114/2014 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 114/2014“), usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. srpna 2015, sen. zn. 29 NSČR 2/2014, uveřejněné pod číslem 48/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 48/2016“), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2015, sen. zn. 29 NSČR 110/2014, 29 NSČR 80/2015, uveřejněné pod číslem 47/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 47/2016“). V nich Nejvyšší soud vysvětlil, že ustanovení § 24, § 31 a § 32 insolvenčního zákona patří k právním normám s relativně neurčitou hypotézou, to jest k právním normám, jejichž hypotéza není ustanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností.

14. V R 114/2014 a v R 47/2016 Nejvyšší soud dospěl k závěru, podle něhož podmínky, za nichž je insolvenční správce vyloučen z insolvenčního řízení (§ 24 odst. 1 insolvenčního zákona), lze v zásadě poměřovat s podmínkami určenými § 14 odst. 1 o. s. ř. Přitom vztah insolvenčního správce k účastníkům řízení (dlužníku či věřitelům, kteří uplatňují své právo vůči dlužníku - § 14 odst. 1 insolvenčního zákona), popř. účastníkům řízení v incidenčních sporech (§ 16 insolvenčního zákona), pro který je dán důvod pochybovat o nepodjatosti insolvenčního správce, může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, jemuž na roveň může v konkrétním případě stát vztah přátelský či naopak zjevně nepřátelský (k tomu srov. mutatis mutandis důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18. dubna 2012, sen. zn. 29 NSČR 26/2012, uveřejněného pod číslem 85/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Současně platí, že pro přijetí závěru o vyloučení insolvenčního správce postačí, že jsou zde důvody pochybovat o jeho nepodjatosti, tj. jeho podjatost nemusí být „prokázána“.

15. Ohledně tvrzené podjatosti insolvenčního správce jsou mutatis mutandis uplatnitelné i závěry, jež Nejvyšší soud (k otázkám podjatosti soudce) zformuloval (vycházejí též z nálezu Ústavního soudu ze dne 3. července 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01) v důvodech usnesení ze dne 17. července 2014, sen. zn. 29 NSČR 79/2014, uveřejněného pod číslem 20/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Tyto závěry lze shrnout tak, že „důvod“ pochybovat o nepodjatosti insolvenčního správce je dán, je-li zde objektivní skutečnost (nikoli pouhá domněnka nebo pouhé difamující tvrzení), která vzbuzuje pochybnosti o nepodjatosti insolvenčního správce. Srov. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2021, sen. zn. 29 NSČR 7/2020.

16. V R 48/2016 nebo v R 47/2016 Nejvyšší soud dovodil, že o tom, zda insolvenční správce má být odvolán z funkce (podle § 31 odst. 1 insolvenčního zákona) či zproštěn funkce (podle § 32 insolvenčního zákona), rozhoduje insolvenční soud zpravidla po slyšení insolvenčního správce (tedy na základě vysvětlení, jež insolvenční správce podal ke skutečnostem, které by dle podnětů účastníků insolvenčního řízení či dle insolvenčního soudu mohly vyvolat pochybnosti o jeho nepodjatosti, byly důvodem pro odvolání či zproštění funkce) a na základě obsahu insolvenčního spisu, jenž by měl příslušná tvrzení potvrzovat nebo vyvracet. Hodnotící soudy o (ne)opodstatněnosti návrhu, aby insolvenční správce byl odvolán z funkce, pak insolvenční soud zásadně přijímá na základě obsahu spisu, aniž by formálně prováděl dokazování listinami tvořícími obsah insolvenčního spisu (respektive doloženými účastníky insolvenčního řízení, insolvenčním správcem nebo opatřeními insolvenčním soudem). Tomu ostatně odpovídá též zákonem předepsaný požadavek, aby insolvenční soud rozhodl o podaném návrhu neprodleně.

17. „Slyšení“ insolvenčního správce před rozhodnutím insolvenčního soudu o jeho odvolání bude pravidlem tam, kde se projeví mezi procesními subjekty insolvenčního řízení spor o důvod, jenž má k odvolání vést. Právo insolvenčního správce „být slyšen“ by mělo být realizováno v těch případech, kdy dosavadní obsah spisu neskýtá dostatečný podklad pro posouzení důvodu odvolání anebo v těch případech, v nichž insolvenční správce neposkytl dosud žádné vysvětlení nebo vyjádření k důvodu, pro který má být z funkce odvolán. Srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. dubna 2016, sen. zn. 29 NSČR 24/2014, uveřejněné pod číslem 135/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

18. Napadené rozhodnutí, v němž odvolací soud uzavřel, že zjištěné skutečnosti nemohou být důvodem pro vyloučení insolvenční správkyne z insolvenčního řízení (pro její odvolání z funkce), je v mezích uvážení odvolacího soudu souladné se závěry citovanými shora (nevybočuje z nich v intenzitě vyžadující korekci prostřednictvím věcného přezkumu závěrů odvolacího soudu soudem dovolacím). Důvod připustit dovolání na základě argumentace v něm obsažené tak dán není.

19. Pro úplnost lze k jednotlivým dovolatelem uplatněným námitkám doplnit (shodně jako ve věci vedené pod sen. zn. 29 NSČR 97/2021) následující:

20. Tvrdí-li dovolatel, že insolvenční správkyne má být vyloučena z insolvenčního řízení (odvolána z funkce) pro svůj nestandardní či nepřátelský poměr k osobě ovládající či vlastnící dlužníka, pak pomíjí, že takový poměr mezi insolvenční správkyň a S. v projednávané věci zjištěn nebyl (soudy jeho existenci nedovodily).

21. Napadá-li dovolatel způsob, jakým soudy nižších stupňů hodnotily důkazy předložené dovolatelem (články ze serveru info.cz a seznamzpravy.cz), v nichž dovolatel spatřuje důvody podjatosti insolvenční správkyne, pak jednak (nepřípustně) zpochybňuje skutkové závěry, na jejichž základě odvolací soud vybudoval své (následné) právní posouzení věci (a uplatňuje tak dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř. ve znění účinném do 31. prosince 2012, který od 1. ledna 2013 k dispozici nemá), jednak nesouhlasí s hodnocením důkazů odvolacím soudem; to však – se zřetelem na zásadu volného hodnocení důkazů zakotvenou v § 132 o. s. ř. – nelze úspěšně napadnout žádným dovolacím důvodem. K tomu srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. února 2011, sen. zn. 29 NSČR 29/2009, uveřejněného pod číslem 108/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (včetně tam zmíněného odkazu na náleží Ústavního soudu ze dne 6. ledna 1997, sp. zn. IV. ÚS 191/96, uveřejněný pod číslem 1/1997 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu).

22. K namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí odvolacího soudu Nejvyšší soud dodává, že napadené rozhodnutí i potud odpovídá závěrům formulovaným k otázce (ne)přezkoumatelnosti rozhodnutí v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 25. června 2013, sp. zn. 29 Cdo 2543/2011, uveřejněném pod číslem 100/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 100/2013“).

23. Bez ohledu na výše řečené Nejvyšší soud pro úplnost dodává, že v intencích závěrů formulovaných na dané téma v R 100/2013 není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže odvolací soud nebuduje vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná. Srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. února 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, uveřejněný pod číslem 26/2009 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu.

24. K dovolání věřitele PG.

25. Dovolání věřitele PG shledává Nejvyšší soud přípustným podle § 237 o. s. ř. k řešení otázky aktivní legitimace k podání návrhu na odvolání insolvenčního správce z funkce, dovolacím soudem beze zbytku neřešenou.

26. Odvolací soud založil zamítavý výrok napadeného rozhodnutí (v části týkající se věřitele PG) na závěru, podle něhož tento věřitel není osobou oprávněnou k podání návrhu na odvolání insolvenčního správce ve smyslu § 31 odst. 1 insolvenčního zákona.

27. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

28. Z ustanovení § 31 odst. 1 insolvenčního zákona (ve znění pro věc rozhodném) plyne, že z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce, může insolvenční soud na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského orgánu anebo i bez tohoto návrhu odvolat insolvenčního správce z funkce. Učiní tak zpravidla po slyšení insolvenčního správce; o podaném návrhu rozhodne neprodleně.

29. Pro posouzení otázky aktivní legitimace k podání návrhu na odvolání insolvenčního správce funkce je rozhodné, že v době podání návrhu byl věřitel PG (pouze) přihlášeným věřitelem; nebyl v postavení věřitelského orgánu. Nejvyšší soud nemá též žádné pochybnosti o tom, že jeho návrh ze dne 17. prosince 2020 (posuzováno dle jeho označení i obsahu) je návrhem na odvolání insolvenční správkyně z funkce ve smyslu § 31 odst. 1 insolvenčního zákona.

30. Ustanovení § 31 odst. 1 insolvenčního zákona je nutno vykládat tak, že návrh na odvolání insolvenčního správce z funkce může podat (jen) dotčený insolvenční správce a věřitelský orgán, tedy schůze věřitelů (§ 46 a násl. insolvenčního zákona), věřitelský výbor (§ 56 a násl. insolvenčního zákona) anebo zástupce věřitelů (§ 68 insolvenčního zákona), nikoli věřitel, který není zástupcem věřitelů, a to bez ohledu na to, zda je věřitelem zajištěným či nezajištěným. Návrh podaný jinou osobou insolvenční soud odmítne. Tento závěr je v souladu s jazykovým výkladem zkoumané normy a neprotiví se ani teleologickému výkladu. Srov. obdobně závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. října 2020, sen. zn. 29 NSČR 120/2018, k výkladu § 32 odst. 1 a 2 insolvenčního zákona.

31. Jestliže v dané věci odvolací soud nepřipustil věcné projednání návrhu věřitele PG na odvolání insolvenční správkyně z funkce, postupoval správně. Nicméně pochybil, když rozhodnutí insolvenčního soudu v dotčeném rozsahu změnil tak, že návrh věřitele PG zamítl, ačkoliv je měl potvrdit.

32. Nejvyšší soud proto, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), rozhodnutí odvolacího soudu v té části, již byl zamítnut návrh věřitele PG na odvolání insolvenční správkyně z funkce, změnil (ve shodě s § 243d odst. 1 písm. b/ o. s. ř., když dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci rozhodnout) tak, že usnesení insolvenčního soudu v bodě II. výroku potvrdil.

© EPRAVO.CZ – Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zásada zákazu reformationis in peius v insolvenčním řízení](#)
- [Výkon rozhodnutí](#)
- [Poučovací povinnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Právo na informace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejná dražba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Odměna advokáta](#)
- [Náklady exekuce](#)
- [Eutanázie](#)
- [Zvýšení důchodového věku](#)
- [Konsolidace veřejných rozpočtů; legislativní přílepy \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)